

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Évire 150.— L., félfévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

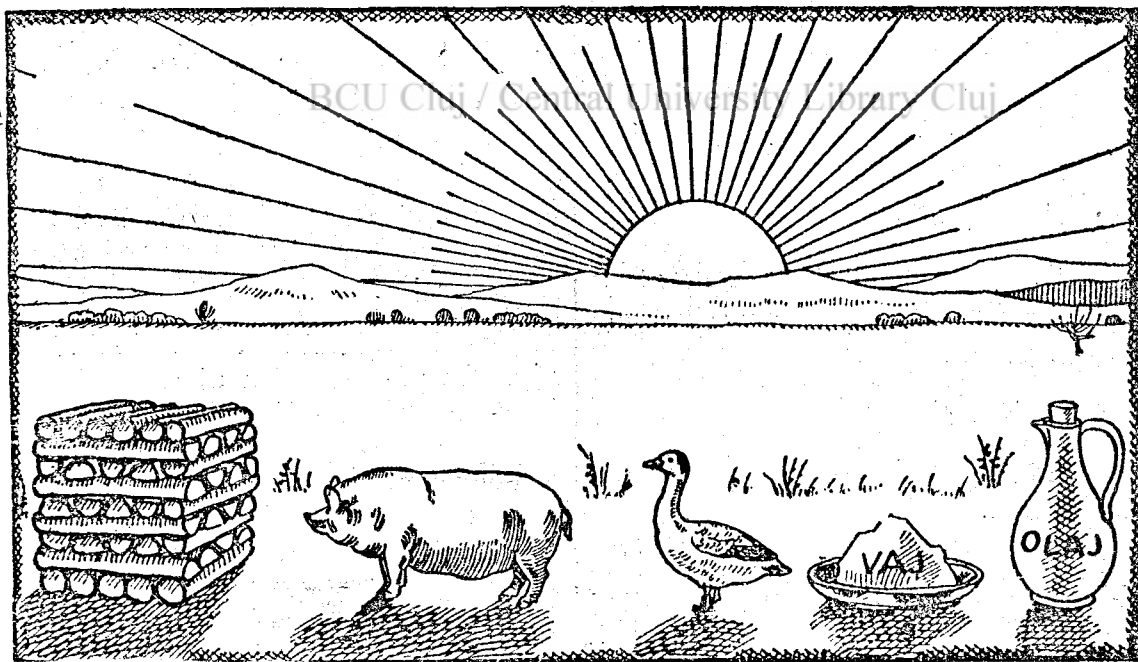
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Nem hagyott el a Nap!

Télen a nap sugarai ferdén érik világré-
ket, ez az oka, hogy télen hideg van. A
sugarai ugyanis annál melegebbek, minél
gölgesebben érnek a földre. Az egyenlítő
t például függőlegesen süt a Nap az embe-
fejébubjára, innen a forróság. A Föld sar-
vizont azért van olyan hideg, mert ott

Bizony alant repül ilyenkor a Nap, még
délben is szinte surolja a látóhatárt és ezért
fáradtan, hidegen érkeznek sugarai a földre.

Ne legyünk azonban hálátlanok Napunk-
kal szemben! A Nap télen sem hagy el min-
ket, amikor látszólag nagyon kevés meleget
áraszt a Földre. A Nap melegét ugyanis az

son ferdén érik a Földet a nap sugarai,
egy félesztendeig fel sem kél a Nap.

A téli nap nálunk is némiképpen a sar-
ra emlékeztet.

Petőfi Sándor: „A puszta télen“ című
nyörü költeményében így énekel a téli
ról:

„Mint befagyott tenger olyan a sík határ,
Alant röpül a nap, mint a fáradt madár,
Vagy hogy rövidlábó
Már öreg korától,
S le kell hajolnia, hogy valamit lásson...
Igy sem igen sokat lát a pusztaságon.“

ember a Nap jóvoltából télen pótolni tudja.
Igy Napunk télen is közvetve teljes melegé-
vel velünk marad.

Az ember testének hőmérséklete, egészse-
ges állapotban harminchat és nyolc tized fok.
Az emberi test melegét életfolyamatok okoz-
zák. A hőfejlesztő életfolyamatok fűtőanyaga
a táplálék. Különbséget kell tenni a táplálékok
között abból a nézőpontból, hogy mennyi hő
fejlesztésére képesek az emberi testben! A leg-
több hőt a zsíros és olajos ételek fejlesztik. A

legkevesebbet pedig a kis tápanyag tartalmu növényi eledelek. Ebből értjük meg, hogy a sarkvidékek lakói állandóan hal-olajjal és fokazsirrall táplálkoznak, míg a forróégöv alatt élő népek megelégszenek a növényi táplálékokkal, sőt a nyers gyümölcs-fűtőanyaggal is.

Télen tehát, mikor időjárásunk sokkal hidegebb, mint nyáron, ruházódásunkban, táplálkozásunkban és életmódunkban alkalmazkodnunk kell a hidegebb időjáráshoz. Az ember télen testi épségét nemcsak megfelelő táplálkozással biztosítja, vagyis nemcsak arra ügyel, hogy testét állandó belső meleggel ellássa, hanem arra is vigyáz, hogy jó meleg bundába burkolózva menjen a hideg levegőre, lakását pedig fiiti, hogy a test számára elviselhető hőmérséklet uralkodjék a szobában. *Tehát nemcsak belső, hanem külső melegtől is gondoskodik.*

A táplálkozási rend megváltoztatása télen csaknem észrevétlenül szokott történni. Erre az időre esnek a disznótorok, amikor hetekig és hónapokig el van látva a ház jó, belső melegget fejlesztő ételneműekkel. Ekkor kerül sor az olajos magvak kipréselésére is és az olajnak a háztartásban való felhasználására. A kis gyermek ilyenkor ösztönösen kívánja a zsiros és vajjas kenyeret, mert kis testének szüksége van arra, hogy belső hőt fejlesztő tápanyagokkal lássa el.

Mindenki tapasztalhatta magán, hogy hideg időben sokkal jobb étvágygal fogyasztja el a zsiros ételeket, mint nyáron. Sőt azt is megállapíthatta mindenki, hogy minél hidegebb van, annál inkább kívánja a szalonnát, disznóhust és a vaját. Így gondoskodik a szervezet arról, hogy télen is megtarthassa a test állandó hőfokát.

Az ember feladata tehát az, hogy helyes fűtési rendszerrel, célszerű öltözködéssel és megfelelő táplálkozással védekezzék a hideg káros hatásai ellen.

De miért mondtuk, hogy a Nap télen sem hagy el bennünket? Azért állítjuk ezt, mert mindazok az anyagok és ételek, amelyek a külső és belső meleget szolgáltatják, a Napnak köszönhetik létüket.

Ruházatunk anyaga akár gyapjuból, akár gyapottból van, a Napnak köszönheti eredetét. A juh gyapjuja attól a fűtől nő, amit a napsugár éltet. A gyapottnövény életműködése közben a Nap sugarának hatása alatt növeli ostjait, amiből a pamutszálat fonják.

Ha táplálékaink eredetét kutatjuk, azt látjuk, hogy a Nap sugarai nélkül semmi táplálékunk sem volna. A táplálkozásra alkalmas, összes anyagok létezését végeredményben a növényeknek s így a Napnak köszönhetjük. Akár növényi eledelt eszünk, akár pedig húst, annak forrása a Nap. A húst is úgy termeli a háziállataink, hogy növényi eledeleket esznek, amelyeket testük hussá alakít át.

Oldalakon keresztül lehetne ismertetni a csodálatos körforgást, amely az élőlények táplálkozásában minden esetben a növényektől és a napsugárhoz vezet vissza.

Tehát hiába repül ilyenkor télen, alacsonyban a Nap, mint a fáradt madár, nem hagyott el bennünket! Ha nem tud közvetlen melegével hasznunkra lenni, közvetve segítségre.

A Nap tehát óriási hatalom, a Nap nélkül kihalt, pusztá égitest volna Földünk. Ezzel magyarázható, hogy az ősember és a természeti népek, akik alacsony szellemi és erkölcsi színvonalon éltek és élnek, a Napot istenként imádták és tisztelik. Mi, akik a Földnek olyan szerencsés gyermekei vagyunk, hogy magasabb erkölcsi és világszemlélethez jutottunk, ne feledjük azért, hogy mit köszönhetünk a Napnak!

Számbavétel.

Ismét új választások előtt állunk. Magyarországra nézve minden új választás nagyon komoly, felelősségteljes alkalom arra, hogy megmutassuk rendületlen egységünket, felbonthatatlan összetartásunkat, hűséges kitartásunkat eszméink mellett. Komoly számbavételezett jelent számunkra minden választás. Mint kisebbségi nép nem gyakorolhatunk közvetlen befolyást az országos pártok politikájának alakulására, nem vagyunk előidézői a gyakori rendszerváltozásoknak és ezekért nem is mihordozzuk a felelősséget. Nekünk azonban az a kötelességünk, hogy akárhányszor is kérdezenek meg politikai felfogásunk tekintetében, mi egységesen és határozottan mindig ugyanazt a feleletet adjuk, és pedig ezt a feleletet. Mint magyar nemzeti kisebbség nyelvünket, kulturánkat, történelmi öntudatunkat megőrizve akarunk élni ezen a földön, atyáinknak földjén. Az ország törvényeit tiszteletben tartjuk, de a részünkre lefektetett jogok teljes bír-

számbavételét is igényeljük. Ha százszor megkérdendők, mind a százszor jelentkezni kell és bizonyosságot kell tenni amellett, hogy nemzetiségünk képviselőjével megbízott Magyar Pártunk a mi nevünkben van ott az ország nagy tanácskozásában, hogy kifejezésre juttassa meggyőződésünket, igényeinket és törekvéseinket. A félrehuzódás, a közönyösség könnyen jelenthetne lemondást is és nekünk nem lehet elfelejtkezni arról, amire Deák Ferenc emlékeztetett, hogy jogok, amelyekről önmagunknak mondanak le a népek, örökre elvesznek. Ezért kell úgy tekintenünk minden választást, mint számbavételünket és bizonyoságtételünket hasonló és igazságos törekvéseink mellett.

Az ez évi választás nem lesz könnyű választás. Lehet, hogy erőszakosságok, visszavetéselemek nem lesznek, mi mindig a jobbat akarunk feltételezni és hinni az emberekről is, de maga az a tény, hogy télen, hideg, talán nagyon zimankos időben, közvetlenül karácsony előtt lesznek a választások, már maga ez a tény komoly nehézséget jelent. Hideg, zimankos időben, esetleg hosszú utakat megtenni, rákig álldogálni nem kicsi dolog. A kényelemre hajlandó ember hamar fölteszi a kérdést: Mi hasznom mind ebből? Jobb itthon maradni a meleg szobában s talán elbeszélgetni a karácsonyi vakációt kikapott gyermekeimmel. Ilyenkor kell egy biztató, kötelességünkre figyelmeztető, komoly szó az emberhez. És én azt hiszem, hogy ezt a biztató, komoly, tette-serkentő szót elsősorban a Magyar Nők intézetik a magyar férfiakkhoz. Ezért lenne az a céljésem a magyar nőkhöz, hogy gondolkozzanak népünk jövője felett és a választás napján legyen biztató szavuk férjükhöz, gyermekeikhez, amellyel serkentsék őket az állam és népünk iránt tartozó kötelességük hű teljesítésére.

„A nemes embert sokra rábirja egy női jó szó” — mondotta az emberi lélek böles ismerője, Goethe. És tényleg így van. Hány gyermek szívében ébresztett fel nagyon komoly, elhatározást egy női jó szó, az édesanyja szava. És a legnagyobb magyarnak Széchenyit tudjuk, maga bevallja, hogy egy női jó szó, hitvesének férfias önértékre, tehetségére apeláló szava lobbantotta fel lelkében a hősies elhatározást, hogy a magyar népet vagy nagyra teszi, vagy belepusztul. Oh sok izzó haragot csendesített már le, sok tiszta gondolatot ébresztett már fel, megszámlálhatatlan jócse-

Pokoli kínok után teljes gyógyulás

által.

Togal millió esetben bevált szer

Rheuma | Ülőidegzsába | Ideg- és főfájás
Köszvény | Spanyolnátha | Hűléses megbetegedések
 esetén.

Togal azonnal segít és a szívre és gyomorra teljesen ártalmatlan!

Van-e más hasonló szer, mint a Togal, melyről több mint 6000 orvosnak oly egyszerű, írásban adott véleménye van? NINCS!

Togal oldja a húgsavat és így a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! Erősen bakteriumölő!

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használ!

Ne kísérletezzék más hasonló szerekekkel! Mások már megtették ezt Ön helyett ésők mind Togal-t szednek most! Egy kísérlet Önt is megtogja gyógyulni. Az összes gyógyszerárakban és drogériákban. Leí 52.—

lekedetre adott indítást egy, a kellő pillanatban kimondott, halk, de lélekből fakadó, kedves jó női szó. Ezt a jó szót kérjük a mostani nehéz időkben ügyünk érdekében a magyar nőktől, a magyar hitvesektől, a magyar anyáktól.

A férfiakat nagyon megviselte a folyton nehezebbé váló életnek sok keserves gondja, csalódása, fájdalma. Elkeseredésüket a kétségbeesésig tudja fokozni, ha családi hajlékukból sem vihetnek nehéz életküzdelmek közé egy gyöngéd, egy megértő szót, a szeretet biztatását.

Mi nem lehetünk a reménytelenség, a lemondás, a hanyag kötelességteljesítés népe, mert reánk nézve a közöny, a hanyagság végzetleges pusztulást, gyermekeink jövőjének kockáztatását jelentené. Ezzel a tudattal kell szembenéznünk az előttünk megnyíló feladatokkal. Biztatnunk és bátorítanunk kell egymást, hogy a számbavétel napján töretlen hűséggel, bátor bizalommal, felelősségének tiszta öntudatával becsületesen teljesítse mindenki kötelességét.

Juhok, szarvasmarhák **májmetelybetegség** éi

biztosan
gyógyítja:
EJER-féle

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés

Külföld.

Megvan a szövetség. Iloszszabb tárgyalás után sikerült elenyésztetni az ellentéteket Amerika és a szovjet között s ennek következménye az, hogy Amerika elismerte a Szovjetet, nagykövetet küldött Moszkvába, amint hogy a szovjet is küldött nagykövetet Washingtonba s a két hatalmas ország között megindult a gazdasági forgalom, amit igen gyorsan követni fog a meg nem támadási- és barátságos szerződés megkötése is. Ez a nagyjelentőségű esemény igen mély benyomásokat tett világszerte s alaposan lecsökkentette a japánok harci kedvét, úgy, hogy tárgyalások megindulását várják Japán és a szovjet között is, különösen Mandzsuria kérdésével kapcsolatban, ahol az oroszoknak nagy érdekeik forognak kockán s ahonnan legkönnyebben érhetne volna őket meglepetés. Így biztosítottnak lehet tekinteni a békét a Csendes Óceán környékén. Legalább is egyelőre.

Lengyel-német barátság. Ez megint nagy meglepetése a világpolitikának. Német kezdesre indult tárgyalások után meg nem támadási szerződést kötött a két szomszédos állam, amely között az utóbbi években néhány alkalommal kevés híja, hogy ki nem tört a háború. Most — békesség van közöttük s a szerződés tartására állandó is ez a béke. Ez az eljárás bizo-

nyitka kíván lenni Hitler és a német kormány békés szándékainak s szerintük még csak kezdet, mert Németország ugyanilyen szerződést kíván kötni Oroszországgal is, sőt megkísérelte a meg nem támadási szerződés megkötését Csehországgal s annak közvetítésével a Kisantant többi államaival is. Hír szerint azonban a cseh kormány kijelentette, hogy ilyen szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokba csak Franciaországgal közösen bocsátkozhatik.

Igy a kisantanttal egyelőre nem köthet meg nem támadási szerződést Németország, mert Franciaország mindent megelőzően a leszerelés és a biztonság kérdését kívánja tisztázni és megoldani Németország irányában. Ebben a talán mindennél fontosabb kérdésben, melynek megoldásától Európa sorsa függ, Németország közvetlen tárgyalásokat kezd Franciaországgal.

Amint látszik, Németország a Népszövetségből kilépése ellenére is békére törekszik. Csak megalázást nem akar elfünni.

A leszerelés. A leszerelési tanácskozás elnöke, Henderson angol képviselő, minden erejével arra törekszik, hogy a genfi tárgyalásokat folytatni lehessen, ha egyelőre Németország nélkül is. Nem valószínű, hogy fáradozásának meg legyen a közvetlen eredménye, mert sem Franciaország, sem Anglia nem vár semmit a tárgyalásoktól, Olaszország pedig egyenesen

ellenük van és azt tervezi, hogy csak tiz állam részvételével olasz földön tartsanak egészen szűk körű tanácskozást a leszerelésről s az ott elért eredmények alapján igyekezzenek a kérdés egyetemes elintézésére. Ma azonban még ennek a kisebb tanácskozásnak bekövetkezése is kétséges, mert Anglia nem kívánja, Franciaország pedig egyenesen ellene van, sőt egyes francia újságok attól tartanak, hogy ez a kis tanácskozás olasz befolyásra reviziós tanácskozássá alakul át. Így ebben a pillanatban a leszerelés kérdésében teljes a bizonytalanság s növekedett a feszültség.

A Habsburgok ellen. Ottó királyfi most töltötte be 21-ik évét. Ennek megünneplésére a magyar Habsburg-pártiak nagy vacsorát rendeztek. Az ünnepség azonban nem folyhatott le simán, mert előtte is, alatta hatalmas tüntetést rendeztek azok, akik nem kívánnak Habsburgot a magyar királyi trónra.

Hat hatalmi egyezség. Muszolini azzal a tervvel foglalkozik, hogy a négyhatalmi egyezséget Amerika és Oroszország bevonásával hat hatalmivá bővítsé. Nem lehet tudni, mikor és hogyan sikerül tervét végrehajtania, de ha sikerül, akkor az egész világra kiterjedő hatalmas és a Népszövetségnél sokkal könnyebben dolgozó szervezet fog alakulni s ez valószínűleg teljesen háttérbe fogja szorítani a súlyában amugy is meggyengült Népszövetséget.

Többször

teljesen meggyógyult munkaképes

Tüdőbeteg

igazolja kiváló hatását az OLÁH KAKOLY plebáros által feltalált Antipityzin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszernek. Iremeltő fizetést díjtalanul küld a gyógyszer készítő: OSVÁTH Gyógyszerész Tg.-Műves-Marcsoványhely.

Belpolitikai hírek

Összeült a Magyar Párt központi vezetősége. A közelgő választásra való tekintettel az Országos Magyar Párt központi vezetősége összeült, hogy a magyarságnak a választáson követhető magatartásáról határozzon. Tekintettel arra, hogy a választásokig már csak rövid idő áll rendelkezésre, a megyei és városi tagozatok több helyen már letették a törvényszékekhez magyarpárti listákat, a lista-vezető nevének feltüntetésével.

Nagyszerű gyűlést tartott az Országos Magyar Párt gyergyószentmiklósi tagozata. Pártunk gyergyószentmiklósi tagozata gyűlést tartott Gyergyószentmiklóson. A gyűlést dr. Gaál Alajos tagozati elnök zsufolt hallgatóság előtt nyitotta meg. Szép beszédben mutatott rá, hogy csak úgy tudjuk biztosítani jövőnket, ha kemény munkával dolgozunk az ősi örökség megőrzéséért. A gyűlésen a gyergyói tagozat sok időszerű és hasznos kérdést tárgyalt meg. A gyűlés végén a közönség lelkes ünnepségekben részesítette Gaál Alajost és utasította, hogy táviratilag üdvözölje a Párt központi vezetőségét.

Mikor lesznek a választások?
A liberális kormány a választások időpontját a kereszténység egyik legnagyobb ünnepének, karácsonynak helében állapította meg. A hivatalos lapban megjelent királyi dekrétum értelmében a képviselő választásokat december 20-án szerdán, a szenátor választásokat pedig december 22-én pénteken tartják meg. Az érdekképviseleti szervezetek szenátorait december 28., 29., és 30-án választják meg. Az új parlament január 10-én ül össze.

Megjelent

Vásárhelyi Jánosnak

**Hitttem,
azért szólottam...**

című könyve.

A könyv szerzőnek 32 prédikációját, 20 esketési és 24 temetési beszédjét foglalja magában.

Ár 200 Lei.

Beszerezhető a

Inerva Rt. könyvkereskedésében.

Megindult már a véres választási harc. A közeledő választásokkal kapcsolatban már megkezdődött a vérengzés. A bakauai törvényszéken megjelentek a liberálisok és a kuzisták, hogy a választási listákat elhelyezzék. A két párt tagjai összeverekedtek. A kuzisták egy Jenica Nicolae nevű polgárt revolverrel megsebesítettek. A bukaresti törvényszéken az ó és új liberális párt tagjai verekedtek össze. A kormánypárti liberálisok többségben voltak és elverték a Bralianu György pártjába tartozó polgárokat. Így elsőnek a kormánypárt helyezte el a listát.

Új vezetőséget választott a szászvárosi magyarság. Az Országos Magyar Párt szászvárosi tagozata évi közgyűlést tartott. Dr. Székely Ferenc elnöki megnyitójában kifejtette, hogy a legszorosabb testvéri összetartás és összefogás elengedhetetlen feltétele annak, hogy a választások időkét átéljük. Kitartásra és hűségre buzdítja a megjelenteket. Ezután a szászvárosi tagozat megválasztotta az új vezetőséget, melynek elnöke dr. Székely Ferenc lett.

Igéretekben nincs hiány! A kisebbségi minisztérium átvételekor a távozó Serban almi-

nister nagyobb beszédet intézett utódjához, Nistor miniszterhez. Serban beszéde után Nistor alminiszter a következőket válaszolta: — A mi magatartásunk a kisebbségekkel szemben az igazságosság és méltányosság elvén kell nyugodjék. Arra kell törekednünk, hogy a kisebbségek és az uralgó nemzet között az együttműködés eredményes és hathatós legyen, minél jobban meg kell ismernünk, tisztelnünk és becsülnünk kell egymást. — Az új kormány tisztában van a kisebbségi kérdés fontosságával és ezért elhatározta, hogy a kisebbségi alminisztériumot igazi minisztériummá fejleszti, hogy a kérdést minden megnyilvánulásában szemmel tarthassa és mindig megtalálhassa a legszerencsésebb megoldásokat.

Megkezdődött a liberálisok munkája a Székelyföldön. A liberális párt által rendezett választások alkalmával eddig még mindig azt tapasztaltuk, hogy különösen a székely megyékre vetették ki hálójukat. A jelek szerint a mostani választás alkalmával sem lesz másképpen. A liberális párt a Székelyföldön mindenfelé megkezdte a választási előkészületeket, és nagyban szervezi embereit a választások napjára.

A

Keleti Ujság

Erdély
legolvasottabb magyar lapja.

Tartalmas. Megbízható.
Szórakoztató.

Az Országos Magyar Párt
hivatalos lapja.

Hírek

Csikmadarason kétszer akarják az adót behajtani. Péterfy Imre segédjegyző Csikmadarason 100 ezer lejnél nagyobb összeget sikkasztott el a befizetett adókból. Péterfy bűnösségét a vizsgálat megállapította. Közben a Péterfy által kibocsátott adónyugtákat beszédték az adófizetőktől, hogy a vizsgálatnál bizonyítékul szolgáljanak. A napokban aztán nagy meglepődés érte azokat, akikről a nyugtákat beszédték. Megjelent az adóvégrehajtó és követelte az adózóktól a Péterfynek kifizetett összegeket. Sőt a segédjegyző által elsikkasztott pénz után az adóvégrehajtó 5 esztendőre kamatos kamatot számított fel az államkincstár javára. Végeredményében tehát az adózók a dupláját kellene hogy kifizessék annak az összegnek, amit egyszer már pontosan kifizettek.

Hihetetlen eset, ami mégis megtörtént. Borbáth János csobottfalvi lakos ösei már 600 esztendő óta Csobottfalván laktak s mindég magyaroknak vallották magukat. A román tanügyi hatóságok Borbáth gyermekét most törölték a felekezeti iskolai anyakönyvből és kötelezték, hogy állami iskolába irassák be, mert Borbáth román eredetű név. Abban a községben állami iskola nincs is. — Erre az intézkedésre megszólalt Borbáth János, a szülő. Beadványt nyújtott be a közoktatásügyi miniszterhez, amelyet érdemes elolvasni és feljegyezni. Borbáth kijelentette ezen beadványában, hogy magyar nemzetiségűnek vallja magát, az volt minden őse. — Ha büntetés jár azért, hogy magyar vagyok, bármilyen

szegény is vagyok, a büntetést elszenvedem, de gyermekemet felekezeti iskolában kívánom nevelni.

Könnyítéseket ígér a kormány. Az új kormány programjában minden jót ígér. Többek között hirdeti, hogy a konverziós törvény hatályosságát ki fogják terjeszteni a városi adósok különböző osztályaira is. Ezenkívül azzal kecsegteti a választópolgárokat, hogy az összes adókat 20 százalékkal, tehát csaknem egy negyedrésszel leszállítja. Ezeket a híradásokat mindenesetre nagy fenntartással kell fogadni, mert tudjuk, hogy választások előtt a kormányok kortesfogásból sok mindent megígérnek, amit később nem váltanak be.

Magyar munkás halála Bukarestben. Nagy István és Csepán Ödön magyar kőműverek Bukarestben dolgoztak egy építkezésnél. Munkaközben egy erély leszakadt és Nagy Istvánt halálosan megsebesítette. Nagy Istvánt Marosvásárhelyen temették el általános részvét mellett.

Baróton pénzhamisítőkat fogtak el. Fazekas Ferenc és Hegedűs Tibor baróti molnárlegények 100 lejeseket hamisítottak. A csendőrség a pénzhamisítőkat letartóztatta és átadta a sepsiszentgyörgyi ügyészségnek.

Halálos gombamérgezés történt Nagykanizsán. A Dunántulon fekvő Nagykanizsán halálos gombamérgezési eset történt. Sánta József nagykanizsai lakos három társával gyógynövényeket szedett az erdőben. Közben gombát is szedtek. A gombát otthon elkészítve megtették. A gombából ettek a háziállatok is. Összesen hét felnőtt, egy gyermek, két macska és két kutya pusztultak el gombamérgezés következtében.

Ismeretlen tengeri szörnyetegget láttak az Atlanti-óceánban. Az angol tengerészeti hivatal értesítették, hogy az Atlanti-óceán északi részében az Ir tengerben esodálatos tengeri szörnyetegget láttak. A szörnyeteg hossza 20 méter volt, hosszú hattyuszerű nyaka és kutya fejű volt.

Ujabb csendőri visszaélések. Zetelaka községben Hajdó Lajos 20 éves legény este 9 óra után a szabóhoz ment ruhát próbálni. Utközben balsorsa összehozta Ioan Dumitrache csendőrőrmesterrel. Az ősmester rátámadott a székely legényre: — Hol járkálsz te ilyen késő este és miért füttyöréssel? Nem tudod, hogy este 9 óra után megtiltottam az utcán való járást? Mielőtt Hajdó Lajos válaszolni tudott volna, az őrmester ütlegelni kezdte, majd puskaggyal úgy vágta fejbe, hogy Hajdó Lajos több sebből vérezve eszméletlenül bukkott a sárba.

A másik esetet egy előfizetők jelentette be Dézna, Bihar megyei községből. A bejelentés szerint egy lakodalmon négy csendőr felszólította Tuhescu Vasi román legényt, hogy azonnal jelentkezzék a csendőrségben. Minthogy a legény vonakodott, a csendőrök kihurcolták az udvarra és Tuhescut, továbbá segítségére siető barátait, véresre verték. A csendőrök fellépése következtében három legényt kellett kórházba szállítani.

Vérszegények, sápadtak, étvágytalanok, legyengültek, gyakori fejfájásban szenvedők, tüdő- és mellbetegek, gyomor és bélbajban szenvedők, kérjenek ismeretető füzetet a fenti betegségekről. Teljesen díjtalanul küldi: dr. Gutori Földes Béla gyógyszerész és vegyészeti laboratóriuma, Arad, Str. Eminescu 21.

és ikreket szült egy bácsbo-
asszony. Ráczkoff Márton-
bácsbodoki földmives asz-
ny ötös ikreket szült. Mind
gyermek leány. A kör-
ről valóságos bucsujárás in-
az asszonyhoz, akit elhal-
tak ajándékokkal.

ésies küzdelem a veszett ku-
al. A Dunántul fekvő Mar-
ban veszett kutya támadta
Takács Istvánnét. A fiatal
onynak kis gyereke is kezé-
v volt. A hős asszony feje fölé
otta gyermekét, hogy a ku-
ne bántassa, miközben őt
kutyá harapta és marcangolta.
nyos sebei következtében az
szony összeesett, ekkor rábo-
kis gyerekére és úgy védte
veszett kutya marásától. Vé-
is Szabó Imre levente vas-
lával az asszony segítségére
lett és leszurta a veszett ku-
tát. A sulyosan összemart asz-
nyt és kis gyereket a buda-
i Pásztör intézetbe riték
gyógykezelés végett.

Meglátogatta a miniszter a
kolozsvári kisebbségi iskolákat.
Egyetemi közoktatásügyi miniszter
kolozsvári tartózkodása alkalmán
meglátogatta a kolozsvári
kisebbségi középiskolákat. A mi-
niszter végigjárta a római
katolikus és református fiu-
gimnáziumokat, továbbá a re-
formátus leánygimnáziumot és
Marianumot. A miniszter a lát-
ottak és tapasztaltak felett a
nagyobb megelégedését fe-
jezte ki, különösen az lepte meg,
hogy a magyar intézetek mi-
nyire jól vannak felszerelve.

Tömegbetegségek. Rheuma, csuz-
sisás (ülőidegzsába), a legel-
jedtebb betegségek közé tar-
znak. A hivatalos statisztikák
szerint különösen rheumában
megbetegednek nagyon sokan. Neve-
t betegségek leküzdésénél ki-
vételben beváltak a *Togal*-table-
ták. Több mint 6000 orvos rend-
ről elismerően és díszesen
emlékezett a *Togal* hatásáról.

Jó emberek figyelmébe! La-
pünk szerkesztőségébe egy kérel-
mező levelét hozta a posta.
A családfő héttagu család-
jával a legnagyobb nélkü-
lölések között él és arra
kéri a jó szívű embereket,
hogy segítsenek rajta. Bármí-
lyen csekély adományt kérünk
lapunk kiadóhivatalának címé-
re küldeni.

Megmentik a szatmármegyei
méheket? Mint lapunk előző
számában közöltük, az idei nyá-
ron a méhek nem tudtak elegen-
dő mézet gyűjteni. Az erdélyi
méhtenyésztők valóságos élet-
halál harcot folytatnak, hogy
olesó, adómentes cukrot tudja-
nak vásárolni. Sajnos, minden
ilyen törekvésük hiábavalónak
lizonyult. A szatmármegyei Me-
zőgazdasági Kamara látva,
hogy a méhészek nem tudják
megfizetni a cukor magas árát,
elhatározta, hogy saját költsé-
gén fog annyi cukrot beszerez-
ni, amennyi kell a szatmármé-
gyei méhészeknek. A Mezőgaz-
dasági Kamara minden méhesa-
lád után 5 kiló cukrot ad ki-
lónként 15 lejes árban azoknak a
méhészeknek, akik kéréssel for-
dulnak a Kamarához.

Drága pof. Fülöp Alajos és
Puskás Mihály ditrói gazdák a
nyáron egy szekér sarju felett
összevesztek. Az ellenségeskedés
odáig fajult, hogy egy vasárnap
templomból kijövet Puskás ugy-
arcul ütötte ellenfelét, hogy fél-
fülére megsüketült. Az ügyben
most hozott ítéletet a csik-
szeredai törvényszék, Puskást
100 ezer lei kártérítésre és
8 hónapi elzárásra ítélte. Pus-
kás megfellebbezte az ítéletet.

Kicsérélték az összes főügyé-
szeket. A táblai főügyészeket a
kormány kicsérélte. Az összes
erdélyi főügyészek helyére re-
gátiaikat nevezték ki.

Sulyos büntetéseket róttak ki
Csikban a titkos pálinkafő-
zőkre. Csikmegyében, különösen
Felcsikban, nagyon megszaporo-
dottak a titkos pálinkafőzők. A
pénzügyőrök és a csendőrség
egyetlen községben nyolcvan-
nál több esetben állapították
meg, hogy titkos pálinkafőzést
tartanak fenn a gazdák. Ezek-
re sulyos büntetéseket szabtak
ki. A büntetések között vannak
olyanok is, amelyeknek összege
50 ezer lejre rug. A Magyar
Párt mindent elkövetett, hogy
felvilágosítsa a népet arról az
óriási kárról, ami a büntetések
megfizetése által éri a népet.
Sajnos azonban minden fára-
dozása hiábavalónak bizonyult,
a nép nem hallgat az okos
szóra. Így nagyon sok vagyon
semmisül meg Csikban azért,
mert nem lehet meggyőzni a
népet arról, hogy sokkal több
kár, mint haszon származik a
titkos pálinkafőzésből.

Vándor cigány rablóbandát
fogott el az apahidai csendőr-
ség. Az apahidai csendőrség hat-
tagból álló vándor cigány cso-
portot fogott el. Kiderült, hogy
az elfogott cigányok hónapok
óta rabolnak a Kolozs és Szol-
nok-Doboka megyei község-
ekben.

Poruljárt tolvaj. Bodó János
kászonszalvói gazdához egy éjjel
betörték. A betörő a sütőke-
mencén keresztül akart a szoba-
felé nyílást vágni. Bodó azon-
ban meghallotta a zajt és le-
gény fiával a sütőházba men-
tek, ahol a betörőt elfogták.

Meggyult egy teherautó a
ditrói országúton. A jasi „Uni-
on“ cég teherautója a ditrói or-
szágúton felrobbant. A robba-
nás következtében a teherautó
és a teherautóban felhalmozott
ruha-áru meggyuladt. A meg-
gyuladt autót a mezőn dolgozó
székelyek oltották el.

Milyen világ van Oroszországban? A francia képviselőház alelnöke, aki eddig a kommunista államrendnek leghűségesebb szószólója volt, hosszabb tanulmányutat tett Oroszországban. Miután hazajött, könyvet irt tapasztalatairól és ebben megdöbbentő képet fest az oroszországi állapotokról. Megállapítja, hogy az orosz pénz belföldi vásárló ereje nagyon alacsony. A pénz értéke tulajdonképpen csak tizenharmad része annak, amit az állam tulajdonit neki. Megállapítja, hogy az orosz nép életszínvonalja rettenetes alacsony. A tömeg nagyon sokat nélkülöz. A szakszervezetek üzletei előtt állandóan sorban ácsorognak az emberek és jegyükre a kiutalt mennyiségnek csak egy részét kapják meg. A többit külföldi kivitel céljára levonják tőlük. Az emberek nagyon rosszul öltözködnek. A férfiak között a kalapnélküli viselet hódít, de nem egészségügyi okokból, hanem spórolási szempontból. Mellényt ritka ember visel és igen gyakori a mezitlábos. Föltűnő, hogy a nők sem adnak sokat a csinra. Leírja a színházakat, amelyeknek nézőtere kopott, rongyos és gyűröttruhájú emberekkel van tele, ellentétben a színpad hallatlan pompájával. A nagyvárosok túlszaporodása régen meghaladta az egészséges határokat. Leningrádnak csaknem 3 millió lakója van és lakossága havonként átlag tizszer fővel szaporodik. Moszkvának 4 millió lakója van. Ez a város túlszűfolt. Mindez a tul-

ságos iparosodás következménye. A városokban a harangszó lilos, ehelyett azonban majdnem minden utcasarkon ott áll a hangszóró, amely a rádió célzatos híreit harsogja bele az utcazajába. A falusi népnek, főképp a földművelőknek a nyomora szinte hihetetlen. Európai embernek fogalma sincs azokról a nélkülözésekről, amit ezek a szerencsétlenek szenvednek. Pannaszkodni azonban senki sem mer, mert a következő napot már a cseka börtönében töltené, onnét pedig nincs szabadság. Így fest a valóságban a vörös paradicsom!

Könnyen szerzett pénz. A brailai prefekturán nagy csalást állapítottak meg. A prefektura egyik tisztviselője egy millió lejt lopott el. Az ügyben szigorú vizsgálatot indítottak, a pénzt azonban a prefektura már soha sem fogja látni!

**A „Minerva“ Biztosító R. T. tek. Titkárságának,
Csikszereda.**

Alulírott ezennel igazolom, hogy a vezetésem alatt álló csikszentléleki róm. kath. egyház tulajdonát képező templomon száraz villám okozta tűzkárunk megállapításánál a legmesszebbmenő méltányossággal jártak el és a kárösszeg kifizetése is teljes megelégedésünkre történt, miért is ez uton fejezem ki köszönetünket úgy a tek. Igazgatóságnak, mint Önöknek.

Csikszentlélek, 1933. nov.

Biró Sándor,

róm. kath. lelkész, plébános.

Uj könyv. Ez év őszén ad ki Sárközy Gerő eddig irt ve seit „A barázdák dala“ című melyet mindenhol a legnagyobb szeretettel fogadtak és olvastak. Sárközy Gerő Biharmegyében él, azon a földön, ahol Arany János, a nagy magyar költő született és ahonnan Toldi Miklós indult el, hogy harcoljon magyar becsületért. Ő is ezeknek az örökségét vette át, költő lelke van, verseket ír az ek szarván és küzködik az étellel mint a többi földművelő testvére. Mikor este hazamegy a munkából, könyvet vesz elő és olvas, emellett pihenteti magát testét és lelkét. Műveli a földet és műveli a lelkét, mert tudja, hogy mind a kettőnek csak így lesz szép és egészséges hajtása. „Ha tudjátok, hogy hiába, mégis szántsatok, vessetek“ ezt üzeni testvéreinek, akik a mai nehéz időkben bizony sokszor már csüggedten lépkednek az eke nyomában. Tanulhat tőlük mindenki. Nem járt nagy iskolákat, nem tanították tudós professzorok, csak a faluja hat elemi osztályát járta ki s példaképe lehet annak, hogy becsületes munkával, tiszta lélekkel hova lehet jutni.

Nagy bányaszerencsétlenség történt Angliában. Egyik közepangliai szénbányában robbanás történt. A beomló tárná 18 bányászt temetett el. Ezek közül csak négyet sikerült a bányából élve kimenteni.

Olvasóink b. figyelmét é helyen is felhívjuk az országszerte ismert *Heinrich Franck Söhne S. A. R. Bucuresti—Brasov*-cég hirdetéseire.

*Mindezen magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a*

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG“

tebát magyar köteletség biztosítását ide átadni

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Az agyagos földnek meg kell adni az őszi szán'ást!

Az őszi szántásról írt cikkünk nagy visszhangra talált előfizetőink körében. Egyik előfizetőnkől ezzel kapcsolatban kérő sorokat kaptunk, adjunk arra vonatkozólag tanácsot, hogy miképpen végezze el az őszi mély szántást, mert nincs megfelelő ígás állata ahhoz, hogy mélyen szánt hasson. Kérésére a következőkben adjuk meg a feleletet. Egyben a többi érdeklődők is megkapják cikkünkben a kért utbaigazításokat.

A kötött természetű, ugynevezett *szivályos* vagy *agyagos* földnek feltétlenül hasznára válik az őszi szántás. Az összeálló hantokat és nagy tömbökben kiforduló szalonnás barázdákat a tél fagya elporlasztja és alkalmassá teszi arra, hogy abban a növények kedvező feltételek mellett fejlődjenek. Bizony, mint egy előfizetőnk is írja, a kisgazda az őszi mély szántást nem tudja kellően elvégezni, mert két tehénnel vagy két gyengébb ökörrel nehéz dolog mélyen szántani. Az ilyen gazdáknak azt tanácsoljuk, hogy álljanak össze többen és ígás állataikat négyesbe vagy hatosba fogva, végezzék el a szükséges őszi szántást.

Meg kell jegyeznünk és ismételten kell hangsúlyoznunk, hogy a szántást nem jó egyszerre elmélyíteni. Vagyis ha eddig valaki 10—12 centiméter mélyen szántott, nem jó egyszerre 18—20 centiméter mélyre leeresztani az ekét. Fokozatosan, évről-évre egy-két centiméterrel kell mélyíteni a szántást, mert ha egyszerre tulsokkal mélyítjük, a földszínére huzzuk a vad *altalajt*, amelyben a növények nem tudnak jól fejlődni. A talajban a növényekre nézve ugyanis nemcsak az ásványi anyagok, a tápanyagok nélkülözhetetlenek, hanem azok az apró állati és növényi szervezetek is, amelyek a talajrészecskék között élnek. Ezek az apró szervezetek teszik ugyanis a magasabbrendű növények számára felvehetővé az ásványi sókat. Tekintettel arra, hogy ezek-

nek a szervezeteknek levegőre, napsugárra és melegre van szükségük, a talajnak abban a rétegében élnek, amelyik állandó szántás alatt van. Ha tehát olyan földréteget forgat föl az eke a földszínére, amelyik eddig nem állott művelés alatt, abból hiányoznak a talaj apró szervezetei, amelyek mint valami szakácsművész, elkészítik a növények számára a felvehető táplálékot.

Az őszi mély szántás előtt nem ajánljuk a trágyázást, amint az egyik előfizetőnk javasolja. Őszi szántás alkalmával ugyanis, ha szabályszerűen van végezve, a trágya igen mélyre kerül és nehezen korhad el. Másfelől olyan mélyre jutnak a talajba a tápláló anyagok, hogy a növény fejlődésének csak későbbi időszakában veszi hasznát. A trágyát soha sem szabad mélyen alászántani. Azt kérdezhetné erre valaki, hogyan trágyázzuk akkor tavasszal az őszi szántásokat. Igen ám, de az őszi szántásban tavasszal újabb szántás nélkül kell vetni. Vagyis az ősszel megszántott földet tavasszal még egyszer nem szabad megszántani, mert így a tél fagya által oldhatókká vált ásványi sók a talaj mélyebb rétegeibe kerülnek, ahonnan a növény azokat nem tudja felvenni. Tavasszal az őszi szántásokat legfeljebb boronával, tárcsás boronával vagy altalajporhanyítóval járattjuk meg. Ha tehát tavasszal trágyáznánk, a trágyát nem állana módunkban megfelelő módon alászántani. Olyan területet, amely őszi szántás alá kerül, a termény lekerülte után kell megtrágyázni s a trágyát azonnal sekélyen alá kell szántani. Két-három hónap múlva aztán a trágyázott területet őszi szántásban részesítjük.

Kérjük és várjuk a további hozzászólásokat. Mindenkinek igyekezni fogunk olyan feleletet adni, hogy ezáltal gazdasági termelésének jövedelmezőségét fokozhassa.

Nagy sikere volt a magyar búzának Amerikában. Az észak-amerikai Winnipegben tartott buzakiállításán nagy sikert értek el a magyarországi származású búzák. A bankuti buzáról a bírálóbizottság egyhangulag megállapította, hogy az a legjobb tartott ugynevezett Manitoba búzánál kiválóbb. A magyar búzának magasabb sikkert tartalma van, sütőképessége és vízfelvevő képessége téztakészítéskor jobb, mint az amerikai búzáé.

Mi lesz a konverziós törvényvel? A liberális párt egyik vezető embere érdekes nyilatkozatban fejtette ki álláspontját a konverziós törvényvel szemben elfoglalt álláspontjáról. Az érdekes nyilatkozat a következő: — Egészen bizonyos, hogy módosítani fogják a konverziós törvényt, hogy az új kormány hitelező-védő politikája más lesz, mint az eltávozott kormányé volt. De máris hozzáfűzhetem, hogy az adósoknak nincs okuk különösebb aggodalomra, sőt azt mondhatnám, hogy helyzetük a jövőben még javulhat is, amennyiben a mostani bizonytalan helyzet helyett szilárdabb talajt nyernek. — Első sorban arra fognak törekedni, hogy a hitelező és adós közti viszonyt biztos alapokra helyezték. Akár lesznek további adóskezdvezések, akár nem lesznek, az az egy biztos, hogy: megszüntetik a mostani állapotot, amikor sem az adós, sem a hitelező nem tudja, hogy melyek a jogai és melyek a köteleességei. — Kizártnak tartom tehát, hogy a konverziós törvény módosítása elmaradjon, de ez nem hozza szükségképpen magával azt, hogy most már a mezőgazdasági adósoknak fejét veszik. — Természetesen, azt nem lehet képzelni, hogy a bankok most

már egyénien fogják elbírálni minden adósok helyzetét, hanem más megoldást képeznek. Nagyon valószínű, hogy az állam lesz segítségére az érdemeseknek. A Nemzeti Bankkal karöltve véghezvitt törlesztéses kölcsönökre gondolok, melyek sokkal könnyebben keresztülvihetők, mint azt a laikus gondolná. — A liberálisok a hitelező és adós közötti viszonynak végleges rendezését fogják hozni és ezzel megteremtik a hitel újászületésének, az ország ipari és kereskedelmi fellélegzésének alapjait.

Gabonát vásárolnak a csehok Romániában. Közöltük, hogy Románia Németországgal csereüzletet kötött. A csereüzlet értelmében Németország gabonáért ipari cikkeket fog Romániának szállítani. Most Románia a csehokkal is hasonló gazdasági szerződést kötött. Kötelezte magát Románia, hogy annyi értékű iparcikket vásárol Csehszlovákiától, amennyi értékű gabonát Csehszlovákia átvesz Romániától.

Bajok vannak az amerikai állat-piacon. Amerikában az állatárak annyira leestek, hogy a gazdák alig kapnak valamit állataikért. Szomorú, hogy ezáltal intézkedésekkel akarják az állatárakat szabályozni. Dél-Amerikában 250 ezer juhot máglyán égettek el. Észak-Amerikában 5 millió disznóból trágyát és gépkenőzsirt gyártottak.

Piaci árak Temesváron.

Buza 380—390, kukorica 220, idei kukorica 140, zab 160, tarkarmány árpa 150—160, sörárpa 190—200, napraforgó 260, tökmag 400—420 lej mázsánként.

N üvelődési mozgalmak.

HÁLAADÓ-VASARNAP JÓZSEF-FALVÁN. Szép ünnepséget ült a bukovinai Józseffalva község magyarsága. — Németh Gellért, plebános hálaadó istentisztelete után hiveivel együtt a plebánia kertjébe vonult, ott mulattató és hasznos programszámok bevonásával kellemes napot töltöttek el a hivek. Az énekkar tagjai vigjátékokat játszottak és magyar dalokat énekeltek. Este a plebános vacsorára hívta meg a dalárdát, ahol sok hasznos dolgot beszéltek meg. Vacsora után a plebánia udvarán tánemulatság volt.

100 ÉVES JUBILEUMAT ÜNNEPELTE EGY KOLOZSVÁRI REFORMÁTUS ISKOLA. A kolozsvári Magyar utcai református elemi iskola szép ünnepség keretében ünnepelte meg fennállásának 100 éves jubileumát. Az iskola ünnepe a Magyar utcai templomban kezdődött, majd délután a református kollégium tornatermében műsoros előadással zárult be.

REFORMÁCIÓ EMLÉKÜNNEPET TARTOTTAK MIHÁLYFALVÁN. A Nagyküküllőmegyében fekvő Mihályfalva község református hivei megható ünnepség keretében ünnepelték meg a reformáció emlékűnnepét. Istentisztelet után a hivek vallásos estélyre gyülekeztek össze. A vallásos estét Geszith Béla földbirtokos bevezető szavai nyitották meg. Szép beszédben mutatott arra, hogy a protestáns egyház mindig gondoskodott az iskolákról. Az ifjuság előadta Vásárhelyi János: Arva Bethlen Kata című szindarabját. A szereplők kitűnően játszottak. Nagy dícséretet érdemelnek Farkas Zsuzsika és Emma, Muzsnai Zsuzsika, Gyórfi Sándor, Gyórfi Sándorné, Gyórfi Károly, Kéméndi János és Kéméndi József. A vasárnapi iskola tagjai osztatlan tetszést arattak szereplésükkel. Csürös Emilia kis szindarabját adták elő Kéméndi Mária és Etelka, Gyórfi Sándor és Vilma, Gombár Juliska. „Erős várunk nekünk az Isten” című egyházi éneket Gombár Rózsi gyönyörű szavalatban adta elő.

Mulánkafő

TEMESSETEK ENGEM! ...

*Temessetek engem
szép nyári estében,
ringó kalásztenger
szent szökésébe.*

*Buzatermő földben
édesebb lesz álmom,
magvető népemet,
ha aratni látom.*

*Összetett kezemből
vadvirágok nőnek,
poraimtól szemek
termékenyitődnek.*

*Igába görnyedők
verejtéke, könnye
öntözi csontjaim
lent a sírgödörbe.*

*Háládatos szívű
jó anyám: a pusztá,
tarka virágokkal
sírom koszoruzza.*

*Marokszedő lányok
vidám, dalos ajkán
mily szép lesz: felcsendül
olykor az én nótám ...*

SÁRKÖZY GERŐ.

Rigyúlád a szabadság csillaga.

Az előző közleményekben elmondtuk, hogy dicső szabadsághősünk, Rákóczi Ferenc hogyan menekült ki ellenségei elől Lengyelországba. Itt egyszerű magyar földműves emberek keresték föl s kérve kérték, hogy jöjjen haza, tüzze ki a szabadságharc zászlóját, mentse meg a hazát az elnyomástól, a népet a rabság kinjaitól. Rákóczi meghallgatta a nép követeléseit s elindult Magyarországra felé.

Emlékirataiban e szavakkal jelzi Lengyelországból a magyar határ felé való elindulását:

„Bizván ügyeim igazságában és az Isten megdélmében, könnyek között bucsuztam el barátaimtól, egy nagyon esős napnak estéjén elindulék, kísértetve a palatinus őrseregéből való nagyon esekély számú katonaságtól.“

Lengyelországi barátaitól tehát elbucszva, megindult a dicsőségteljes és végzetes útra Rákóczi Ferenc. Valóban nem hozott mággával egyebet, mint a magyarok Istene nevében felemelt zászlót, mely alá lelkesedéssel telt szívű, hiányosan fegyverkezett nép tódult mindenfelől.

Rákóczi maga így írja le ezt az emlékeztetes jelenetet:

... Mihelyt hire terjedt jöttömnek a munkácsi hercegségben, alig képzelhetni, mily igyekezettel és örömmel tódult a nép hozzám. Csapatonkint rohantak, hozván magukkal kenyeret, húst és más hasznos élelmiszereket. Ezen emberek gyermekeik és feleségeik társaságában jöttek és meglátva engem, messziről térdre ereszkedtek és orosz módra keresztet vetettek magukra. Böven hullatták örömkönnyeket, melyek az enyémeket is kicsalták. Buzgóságuknak és ragaszkodásuknak nem volt elég, hogy bennünket étellemmel elláttak, hanem hazaküldvén nejükét és gyermekeiket, beálltak seregembe és többé el nem hagyának. Puskák hiányában kardokkal, vasvillákkal fegyverkezvén, kinyilatkoztatták, hogy velem élni és halni akarnak.“

„Kevés nap múlva seregem 3000 emberre szaporodott és lelkesedésük is, mely erejüket tulbecsülteté velük, napról-napra nőttön-nőtt. Használván alattvalóimnak jóakarátát, könnyen rávehetém őket, hogy teherlovaikat adják oda a lovasság szaporítására. Így lovasságom létszáma háromszázra emelkedett, a hir azonban, mely mindent nagyit: ugyanannyi ezerre emelte.“

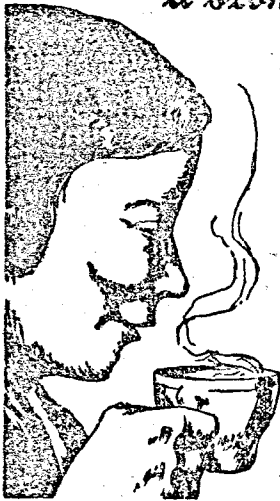
Ezzel a kis csapattal lépte át Rákóczi Magyarország határát az 1703-ik év tavaszán s ezzel megkezdődött a magyar nemzet történetének egyik legvilharosabb, legdicsőségesebb, szomorú végű korszaka: Rákóczi Ferenc szabadságharca.

AZ ELSŐ HARCOK.

A határ közelében a derék hajdu és a jász városok küldöttei keresték fel Rákóczit, hogy jöjjön le hadi népével mielőbb az Alföldre. A hajdu és jász városok lakói azonnal mellé állanak.

Dehát ez nem ment olyan hirtelen, mint a lelkes alföldi magyarság gondolta. Rákóczi csakis oly erős sereggel mozdulhatott beljebb a határról, amely az esetleg rátámadó német őrségeket vissza tudja verni. És Rákóczi jól

Jó tanácsért ne menjen a szomszédba:

Amennyiben
egy erős, táp-
láló és egész-
séges, de mégis
olcsó tejes-
kávét akar
elkészíteni,
úgy használjon
csak

„Valódi Franck”-ot
a kávédarálással!

tudta, hogy egy rendes, begyakorlott, jól fegyverezett katonai csapat az ő gyakorlatlan és hiányosan fegyverezett népében nagy kárt tehetne. A szépen megindult mozgalmat tehát semmi elhamarkodással nem volt szabad kockáztatni.

Nagy szerencsének lehet mondani azonban, hogy Rákóczi seregét a hír nagyon megnagyította. Az országban időző császári tábornokoknak 30—40 ezer fölkelőről szóló híreket vittek a kétségbeesett futárok s ez volt az oka, hogy a német őrségek nem igen mertek helyükről mozdulni.

Es mégis meglepetés érte Rákóczit Munkácson, amely életébe kerülhetett volna.

Amint ugyanis a fölkelők kis serege mintegy háromezer gyalogosra és ötszáz lovasra szaporodott: Rákóczi lehúzódott a Latorca völgyén a munkácsi sikságra s itt a város népe nagy örömmel ment elébe. De az ellenség lovascsapata nagy erővel támadt Rákóczi népére s zavarba hozta. A magyar lovasok azonban bátran rácsaptak a vasasnémetekre s az utcákon vagy harmincat hamarosan levágtak.

Ekkor történt, hogy egy német lovascsapat éppen az előtt a ház előtt nyargalt el, amelynek udvarán Rákóczi ült lovon kíséretével. Az udvar sövénykerítésén át az ellenség is látta a kis csapatot, de nem törődve vele, tovább rohant. A németek nem gondolták, hogy Rákóczi ily kisszámú csapatban lehessen.

Pedig a német lovasság éppen Rákóczira

vadászott. A támadó csapat tisztje nagy dicsőkedve fogdást tett, hogy Rákóczi szívet kardjára szurva viszi fel a munkácsi várba.

De ezt a honszerető szívet megőrizte a magyarok Istene, a hetykélkedő német kapitány pedig otthagya a fejét a munkácsi utcán.

A Rákóczi szállása előtt elvágató vasasnémeketek ugyanis az utca végén Rákóczi lovasai várták s keményen közékvágtak. Az ellenség két csapatra szakadt. Egyik a kapitánnyal visszafordult s megint az udvar elé ért, melyekben Rákócziék voltak.

Ezt látva Rákóczi egy huszárja, a derék Majos, bekiált az udvarra:

Ihol gyün a német, szalad visszafelé, — csapjunk rá hirtelen!

Rákóczi kísérete kiront az udvarból s elébe vágva, levagdálja a megriasztott németeket.

Majosnak jutott a dicsőség, hogy a vasaskapitánnyal megvívhatott s levágta a dicsőkedő németet.

Az ellenség ezalatt felégette a várost s ezzel megmentette Rákóczi gyalogosait, mert azok a huszárság védelme és a tájat borító füst leple alatt baj nélkül elhúzódtak.

Igy végződött szerencsésen a munkácsi kaland, — de hogy milyen nagy volt a veszedelem, kilátszik abból, hogy a nép Rákóczit elveszettnek hitte.

Annál nagyobb lángra gyult aztán a lelkesedés, mikor őt életben látták. A fölkelő sereg úgy növekedett, mint a folyamár, melybe mindenfelől patakok ontják bőséges vizeiket.

Rákóczi seregéhez az Alföld módosabb népe jól felfegyverzett s a török háborúkban edzett csapatokat küldött s ezzel megkezdődött a szent háború:

— Istenért, Hazáért és a Szabadságért!

Kis hadtestével Kálló várát, majd Nagykarolyt foglalta el Rákóczi. Mindenikben volt néhány ágyu és lőszer bőséggel.

Igy lett tüzérsége a Rákóczi seregének.

Igazi kurucötlet volt az, amellyel Rákóczi a nagyváradi rácsereget tönkre verte. Nagyváradi—Olasziban ugyanis néhány ezer rácból álló martalóc csapat állomásozott s ezek Debrecenig urak voltak a vidéken s mikor Rákóczi a tiszántuli tájra került: Kiss Balázs, a rácbok vezére, nagy lármával fenyegetőzött, hogy dejszen majd megtanítja ő Rákóczit, csak jöjjön elő. Hogy aztán megmutassa, milyen hős: kirohant Diószegig s ott ijesztgette a jó magya-

kat, hogy Rákóczihoz ne merjenek csatlakozni, mert karóba huzatja valamennyit.

Megvitték ennek a hírért Rákóczinak, aki sokáig gondolkozott, hanem olyan megítélést szerzett Kiss Balázs uramnak, hogy sokáig megemlegette volna, ha túléli a kurucrohamot.

Rákóczi egy kapitányát Debrecenbe küldte a parancsal, hogy vagy háromszáz szeptet tartsanak készen, jó három lovat fogva mindenikbe.

Mikor aztán a kuruc sereg Debrecen alá: Rákóczi szekérre ültetett másfélezer gyalogost s néhány század huszárral kísérve, egy nap alatt Diószeg alatt termett.

Kiss Balázs, a rákok vezére, aki még tegnapelőtt azt hallotta, hogy Rákóczi Kálló táboroz, ez éjszaka vészkiáltásokra ébredt fel olasz-i lakásán:

— Itt a kuruc, itt van Rákóczi!

Hát Rákóczi ugyan nem volt itt, mert ő Diószegen maradt, de itt volt a kuruc sereg s megrohanva Olaszit, felégette s a rákokat azon éjszaka kardra hányta.

Kiss Balázs, a rákok vezére is elesett s most már Szatmárig szabad volt az út a kurucoknak.

A derék bihariak pedig tömegesen igyekeztek Rákóczi zászlói alá.

A diószegi nagy futtatás híre s a váradi

labancok pusztulása nagy riadalmat keltett a császári tábornokok közt. Rabutin Erdélyből nem mert kimozdulni, Nigrelli, a felvidéki sereg parancsnoka, behúzódott Kassára, Montekukoli odahagyta Tokajt, őrséget rakva annak várába.

Rákóczi ismét fölkerült Szatmár felé. Ennek várát erős német őrség szállotta meg, mely ki-kicsapott a vidékre.

Szatmár alatt Vetésnél ütött tábort a fölkelő sereg. Csakhamar jött néhány szatmári polgár, akik hazafias szívök által vezetettve Rákóczi elé kértek bebocsáttatást.

Elmondták, hogy a város népe tárt karokkal fogadná Rákóczit, de rajta ül a német bekvártélyozott katonaság. Kérték Rákóczit, hogy intézzen ostromot a város ellen. Elmondták, mely oldalon lehet a falakat legkönnyebben meghágni s a városba benyomulni.

Rákóczi megígérte nekik, hogy az ostrommielőbb meglesz. Éjszaka aztán a füzesek árnya alatt megkerülte a várost és a kijelölt helyeken megrohanva, elfoglalta. A várát pedig körülzárta úgy, hogy a német lovasság nem tudott kimozdulni.

Azután serege nagy részével Tokaj alá ment, ahol Károlyi Sándor gróf jött elébe s pártjára állott. Rákóczi azonnal tábornokká nevezte ki s a jászvidékre küldte, hogy a Duna—Tisza közét tisztítsa meg a rabló rácoktól.

PROSTÉJUKO Adonák

nyen munkát végez a sziv?

A sziv az emberi test legdátalatosabb gépezete. A sziv minden dobbanásával hetven centiméter, tehát jó fél böspohárnyi vért lök ki az érbe. Egy pere alatt öt liter vért szivattyuz a sziv a testbe. Egy nap alatt annyi sulyu vért szivattyuz a sziv, mint annyi két vasuti teherkocinak a rakománya nyom, azaz huszezer kilót. Az emberi testében körülbelül hét liter vért van. Ebből csak öt liter kering az erekben, a többi a májban

van tartalékul elraktározva és csak nagy testi erőltetések alkalmával kerül a vérkeringésbe. A vér másodpercenként 15 centiméteres sebességgel kering az erekben. A fárasztó testi munkánál, minthogy a sziv gyorsabban ver, a vérkeringési sebessége is nagyobb. Ha az erek egészségesek, falaik rugalmasok, a sziv munkája könnyü. Beteg érrendszer mellett rövidesen szivbaj lép fel.

A mag.

A veréb a rétre szállt. A fűben izes magra akadt.

— Ejnye, de jó lesz! — gondolta magában.

Közel hozzá a pacsirta ült. Nem nézte a füvet. Minden fi-

gyelme az égre tapadt. Fölfelé készülődött. Egyszerre csak huss: a magasba törekszik.

— Ejnye, — csodálkozott a veréb — itthagya az izes magot.

A pacsirta — bár magasán volt — meghallottá madártársa hangját. Azt mondta a verébnek:

— Aki fölfelé száll, nem gondol a magra.

Találó felelet.

— A maga fülei János bácsi mindennap hosszabbak lesznek, — bosszantja egy városi vadász az öreg székelyt.

Az öreg hamar kész a felelettel: —

— Bizony uram — lassacskán kettőnkből egész jó számban lenne.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

Sz. K. Kászonujfalu. Hozzánk intézett szíves soraira van szerencsénk a következőket tudomására hozni. Mi a konverzió ügyében mindég tárgyilagos álláspontot igyekeztünk elfoglalni. Sőt mi hangoztattuk legbátrabban, hogy a konverzió igazságtalanul sújtja azokat a kis embereket, akik hosszú életen át néhány fillért összegyűjtöttek, hogy öreg korukra legyen megfaktarított pénzeeskőjük. Abban tökéletesen igazat adunk Önnek, hogy sok adós a kölcsönvett pénzt ellakodalmozta és eldáriódózta, vagy pedig házat épített a pénzből, amire pedig nem lett

volna feltétlenül szüksége. Sok szegény szolgáló leánynak vett el 8-10 év alatt megtakarított pénze. Ezt a pénzt a férjhezmenésre gyűjtötték és valaki kölcsönképpen kicsalta a kezeikből és most szegények hiába szaladnak fűhöz-fához, az adós kineveti őket. Abban is teljesen igaza van Önnek, hogy a konverzió a hiteléletet teljesen megölte. Valóban még 100 lejt sem lehet ma sehonnan se kölcsön kapni. Ha figyelemmel olvasta lapunkat, megállapíthatja, hogy mi tárgyilagosan igyekeztünk ezekre a bajokra is rámutatni. Bennünket igazán nem érhet a vád, hogy akár az adósok, akár hitelezők pártjára álltunk. Az igazságot irtuk lapunkban és így nyugodt lelkiismerettel vállaljuk a felelősséget mindazért, amit a konverzióval kapcsolatban a „Magyar Nép”-ben irtunk.

P. B. Magyarláros. Nem hiszszük ugyan, hogy a földgáz eloltása esetében az Ön által tervezett gépezet beválnék. A földgáz ugyanis óriási nyomással tör elő a földből. A petróleum kutatnál más a helyzet. A petróleum sokkal kisebb nyomással jön a föld mélyéből, mint a földgáz. Ha azonban mégis kísérletet akar tenni találmányával, forduljon a Sonametan társasághoz Medgyes címen. Esetleg

cimezheti levelét Guman Jey mérnök urhoz. Nevezett ur Mezőgyesen lakik.

B. S. 67 éves atyjának szemé feltétlenül meg kell vizsgáltatni szemorvossal azon szempontból, hogy vajjon a hályog érett-e, mert csak abban az esetben lehet operálni. Utánna visszanyeri szemévilágát. A műtét díját az operáló orvos szabja meg a beteg vagyoni helyzetéhez viszonyítva. Kórházakban kevesebbe kerül, mint magánorvosnál. A másik kérdés rá azt felelhetem, hogy néha hályog mindkét szemem előfordul, illetőleg a most még ép szem szintén idővel hályogos lehet. Forduljon tehát szakorvoshoz.

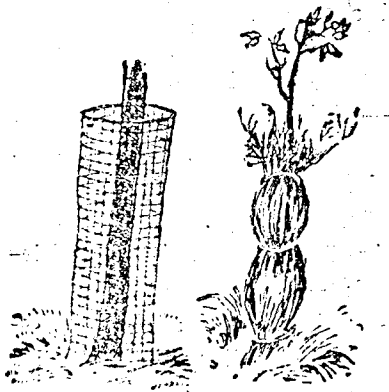
F. B.-né. Ahogy Ön az esetet leírta, abból megállapítottuk, hogy a főszolgabírónak van igaza s az iparengedélyt Önnek ki kell váltani. A kolozsvári Iparkamara álláspontja az, hogy nem tekintendő háziiparnak a női ruhák elkészítésével foglalkozó ipar. Háziiparnak tekintendő az olyan iparág, amelyet valaki csak bizonyos időszakban folytat, mint például a földmives a tél folyamán egyéb munka hiányában kocsárfonással, kefekötéssel, fakanalak elkészítésével stb. foglalkozik s ezért külön iparengedély megváltása nem szükséges. Ön valószínűleg az egész év folyamán folytatta iparát s az mellékkörülmeny, hogy van-e alkalmazottja vagy sem, mert törvény szerint az iparengedélyt ki kell váltani. Ezelőtt körülbelül egy évvel adtunk már éppen egy ilyen esetben tanácsot. Más esetekben szíveskedjék az Önt érdeklő válaszunkat feljegyezni, vagy pedig a megfelelő lappéldányt eltenni.

P. L. A posta és távirda vezérgazgatóság az 1932 évi 69,774 számú rendelete, valamint ugyanazok 1932 évben kiadott postai tarifa 119-ik szakasza értelmében a rádió-díj fizetése alól csupán a százalékos hadirokkantak és vakok mentesek. Ha Önél kisebb százaléku rokkantságot állapítottak meg, ez nem jogosítja fel sommiféle kedvezményre. A hadirokkantak is csupán személyüket illetőleg élvezik a kedvezményt, míg ha a rádió a nyilvánosságot is szolgálja, a díjat, amely évi 600 lejt, meg kell fizetni.

Tanuld meg!

Védjük meg gyümölcsfáinkat a nyulak kártevéseitől! Évről-évre számtalan panasz érkezik szerkesztőségünkbe, hogy a nyulak a fiatal gyümölcsfákban

nagy kárt okoznak. Tehát már most jó előre, mielőtt a havazások megkezdődnének, felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy fiatal gyümölcsfákat védjék meg a téli nyúl-károktól. A fiatal fák törzsének beburkolására kiválóan alkalmas a rözse, szalma, nád, kukorica koré. Jól fel lehet használni erre a célra a közönséges ujság-papírost is. Az ujság-papírral beburkolt fák törzsét a nyúl nem bántja. Mint képképeken látható, dróthálót is lehet alkalmazni a fiatal fák törzsének megvédésére.

Szükség van a naplónak

Könyvnaptárunk megjelenési ideje közeledik s a napokban megkezdjük azon naptárigénylők kérését, akik előfizetési díjaikat legkésőbb november végéig be kell küldeni, illetőleg ez évre nincsenek hátrálékban. Ezeknek a naptárt azonnal megküldjük a naptár megjelenése után, természetesen bizonyos sorrendben. A beosztást a jövő heti számunkban közöljük. Azok részére, akik még nem fizették be a hátrálékaikat, üzenjük, hogy igyekezzenek a díjak beküldésével, mert az első expedíció lezajlása után azonnal megkezdjük a másodikát, vagyis az új közből fizettek azok részére küldjük meg a naptárt.

Az újév közeledik s ezért hűvös és hozzánk ragaszkodó előfizetőinkhez fordulunk, hogy lapunkról most se feledkezzenek meg. Igyekezzenek díjaikat pontosan fizetni s az újévre szerezzenek új előfizetők. Az új előfizetőknek is megküldjük teljes egészében ingyen a naptárt, ha egy évi előfizetési díjat beküldenek. A régi előfizetőknek pedig könyvajándékot adunk. Természetesen csak az esetben, ha az új előfizető díja is befolyik hozzánk. Minden új előfizető után adunk a régi előfizetőknek egy-egy könyvet a lapunkban már többször közöttük. Magyar Nép" könyvtárából. Az előző években voltak olyan előfizetőink, akik 8-10 új előfizetőt jelentettek be s küldték be a díjakat s ugyanannyi könyvet kaptak ajándékba. — Ezeknek, mint írták, egész kis könyvtárunk van a miáltalunk küldött ajándékkönyvekből. Szeretnők, ha ez most is így lenne nemcsak azért, mert előfizetőink száma megnövekednék, hanem azért is, mert olvasóink olyan könyveket kapnának, amelyek tudásukat és ismereteiket gyarapítandák. —

Kérjük tehát az új előfizetők jelentését!

H. J. Nagymajtény. O. M. Oltványi. R. S. Székelyszenterzsé. U. S. Porgány. Sz. J. Kibéd. Zs. Ürmös.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzellen támogatókért fogadják mély tisztelet-

tünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Olvasóink szíves figyelmébe! Az uralkodó szokások szerint kéziratokat a szerkesztőségek nem szoktak visszaküldeni. Tekintettel arra, hogy olvasóink gyakran hónapok és évek múlva is kérik kézírataik visszaküldését, a következőket adjuk szíves tudomásul. A beküldött kéziratokért semmi felelősséget nem vállalunk, már csak azért sem, mert a kéziratok gyakran a postán elvesznek. Tehát aki kéziratot küld be és azt értékes vagy pótolhatatlan tulajdonságúnak tartja, feltétlenül vegyen másolatot a beküldött kéziratokról. — Ha valaki a kéziratához megcímzett és felbélyegzett borítékot küld azzal a kéréssel, hogy amennyiben a kézirat nem válik be, küldjük vissza, szívesen teljesítjük kérését. De leghelyesebb otthon másolatot hagyni.

Id. P. L. Börvény. A „Vöfély” könyvet elküldöttük. Szíveskedjék 17 lejt akár bélyegben is beküldeni.

K. J. Avasujváros. Sorsjegyet még rendelhet, de most már csak a II-ik osztályban játszhat. Ha egyenlő sorsjegyet vásárol, nem 125, hanem 250 lejt kell beküldjön a „Takarékosság” (Economia)-hoz Fötér 23 szám alá. A lapot egyébként címére megindítottuk.

D. J. Marosfalu. A második sorsjegyhuzásnál azért 250 lejt az egyenlő sorsjegy ára, mert az első huzást is meg kell fizetni. Igy ha tovább játszik a IV-ik loteria mind az öt huzásán minden huzás előtt meg kell ujitani, tehát egyenlő sorsjegyért összesen 625 lejt kell fizetni. Ha valaki az 5-ik huzás előtt rendel sorsjegyet, az előző 4 osztály sorsjegyét is meg kell fizesse. Tehát a sorsjegyiroda helyesen járt el. Az 5 huzás után új osztály sorsjáték kezdődik, ahol ismét 125 lejt-el kezdheti meg a játékot.

A. I. Nagykövér. A Magyar Népből hosszú, folytatásos elbeszélést nem közölhetünk. Mint tapasztalhatta, ha hosszabb elbeszélést, vagy regényt akarunk közölni melléklet formájában juttatjuk olvasóinkhoz. Most Rákóczi-ról közölt elbeszélésünk hosszabb ugyan, de minden résznek külön is megvan az értelme. Történelmünk eme dicső alakja megérdemli, hogy bővebben megismerkedjünk életförténetével.

A következő befolyt pénzeket nyújtázzuk: M. J. Monó 155 (r. 1933 dec. 31-ig), B. F. J. Csikés-csú 293 (írja meg, hogy az egész összeg az Ön előfizetésére szól!), L. S. Medgyes 120 (r. 1932 dec. 31-ig), G. J. Kisiratos 155, B. G. Mieske 85, K. S. Rézbánya 100, J. I. Erselénd 475, D. J. Somkerék 150, Sz. J. Borosbenedek 155, Ifj.

Minden gazdasági kérdésben tanácsot ad a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

című mezőgazdasági és közgazdasági folyóirat.

Előfizetési díj egész évre 80 lejt,
félévre 50 lejt.

Megjelent a novemberi szám!

Mutatószámokat bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5.

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóiratot

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Félsz évre ... 500 L. 1 élvre 260 L.
Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 5. szám
Kérjen mulatványszámot.

G. F. Kisiratos 150, P. Gy. Szem-
lák 150 (r. 1933 XII—31), D. F. Szé-
kelyhid 75, V. J. Csernátfalu 150,
B. S. J. Gyergyóújfalu 155, Sz. T.
Csikszentsimon 200, K. A. Csik-
szentmihály 155, B. M. Kászony-
falu 150, S. B. Valca-Uzului 155,
Ifj. G. J. Felsőcsernáton 155, Gy.
I. Futásfalva 155, Id. R. S. Léc-
falva 155, M. B. Torja 155, Sz. I.
Balavásár 150, K. V. Gruny 155,
F. A. Kisadorján 155, Sz. M. Me-
zőbergenye 155, J. D. Segesvár
155, V. J. Vesztem 155, Ifj. M. J.
Mezőpetri 155, B. I.-nő Kémer 150,
M. S. Désháza 100, K. S. Bacza
155 lej.

Dr. Fel. ete Sándor és neje Dr. Szabó Erzsébet

Szanatóriuma
Sepsiszentgyörgy

Csiki-utca 29. sz.

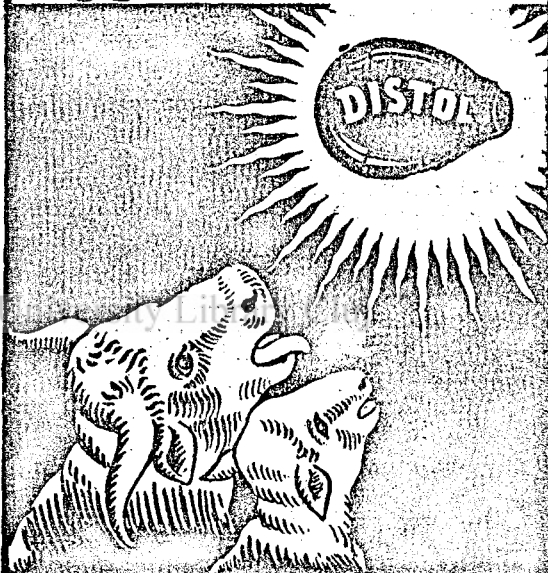
Felvesz:

sebészeti, szülészeti, nő-
gyógyászati- és belbetegeket.
I—III. oszt. 100—150—200 lei
naponta

**Műtét esetén lényeges
árendmények**

Röntgen
Kvarc
Elektrotherapia

Égyetlen darab

DISTOL
EXPRES

biztosan meggyógyítja
a mételyes juhot
Darabja 10 Lei

ÓVAKODJUNK UTÁNZATOKTÓL
KÉRJÜK MINDENÜTT A VALÓDI FEKETE
TOKOKAT EZÜSTÖS DISTOL FELIRÁSSAL
KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRÁKBAN ÉS DRUGÉRIÁKBAN
FÜLERAKAT: FREDERIC SPODHEIM & Co.

BUCUREȘTI - BD. ELISABETA 53

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!